

Tillsyns- och marknadskontrollplan 2021

TILLSYN 3/21

Kemikalieinspektionen är en myndighet under regeringen. Vi arbetar i Sverige, inom EU och internationellt för att utveckla lagstiftning och andra styrmedel som främjar god hälsa och bättre miljö. Vi har tillsyn över reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och ämnen i varor och gör inspektioner. Vi ger också tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser. Vi granskar och godkänner bekämpningsmedel innan de får användas. Vårt miljö kvalitetsmål är Giftfri miljö.

© Kemikalieinspektionen.

Artikelnummer: 511 410

Förord

Tillsyns- och marknadskontrollplanen beskriver vilka tillsynsaktiviteter som prioriteras för 2021 inom Kemikalieinspektionens ansvarsområde.

Planen är en del av verksamhetsplaneringen för enheterna Tillsyn av kemiska produkter och Tillsyn av bekämpningsmedel och varor och har tagits fram av enhetscheferna Annkristin Axén och Camilla Zetterberg. Planen har beslutats av generaldirektör Per Ängquist.

Sundbyberg den 17 mars 2021

Kemikalieinspektionen

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	6
1 Inledning.....	7
1.1 Tillsyns- och marknadskontrollplan.....	7
1.2 Fördelning av resurser	7
1.3 Kemikalieinspektionens operativa tillsyn.....	8
1.4 Systematiskt förbättringsarbete	8
2 Övergripande prioriteringar	9
3 Registerbaserad tillsyn	9
3.1 Strategier för urval av registerförda tillsynsobjekt.....	11
3.2 Insatser för kemiska produkter.....	11
3.3 Insatser för bekämpningsmedel.....	13
4 Varor	15
4.1 Strategier för urval av tillsynsprojekt	16
4.2 Insatser för varutillsyn	16
Bilaga – Laglista	18

Sammanfattning

Tillsyns- och marknadskontrollplanen beskriver vilka tillsynsaktiviteter som prioriterats för 2021.

Planen beskriver enbart Kemikalieinspektionens operativa tillsynsarbete och marknadskontroll. Tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser berörs inte i denna plan.

Kemikalieinspektionen delar in den operativa tillsynen på myndigheten i tre områden; kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor. Under varje huvudområde beskrivs aktuella prioriteringar samt en sammanställning av 2021 års planerade projekt. Vi prioriterar insatser utifrån ett långsiktigt riskminimeringsperspektiv och kravet på att vår tillsyn ska vara konkurrensneutral.

För samtliga tre tillsynsområden kommer vi såsom tidigare, avdela resurser för att granska inkommande tips och andra inkommande ärenden från företag, andra myndigheter och allmänhet.

Summary

This enforcement and market surveillance plan outlines the enforcement activities that we will prioritise during 2021. The plan describes the Swedish Chemicals Agency's own operational enforcement role and market surveillance, it does not consider the enforcement guidance to the Swedish municipals and county boards.

The Swedish Chemicals Agency's operational enforcement is comprised of three main areas: chemical products, pesticides and chemicals in articles. Our current priorities and a summary of the projects planned for 2021 are described under each main area. Projects are prioritised based on the perspective of long-term risk minimization and the principles of a transparent and neutral enforcement, i.e. should not affect business competition.

During 2020, the enforcement of chemical products and pesticides will be performed through regional-based systematic control, supplemented with risk minimisation measures in prioritised substance or product category area. During 2021 the project will cover the enforcement of all three enforcement areas; chemical products, pesticides and articles.

We will also allocate resources to handle incoming tips from other authorities and companies, and complains raised by the public.

1 Inledning

1.1 Tillsyns- och marknadskontrollplan

Kemikalieinspektionens övergripande mål är att arbeta för en giftfri miljö.

Enligt 1 kap 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) ska en operativ tillsynsmyndighet upprätta en tillsynsplan varje verksamhetsår för sin operativa tillsyn. Tillsynsplanen ska beskriva hur tillsynsarbetet ska bedrivas. En statlig operativ tillsynsmyndighet ska dessutom beskriva hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns.

Enligt artikel 18.5 förordning (EG) nr 765/2008 artikel om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter ska medlemsstaterna inrätta, genomföra och regelbundet uppdatera program för marknadskontroll. Dessa planer ska göras tillgängliga för allmänheten. Kemikalieinspektionen ska enligt 14, 17 och 18 §§ förordningen (2011:703) om leksakers säkerhet samt 1 kap. 5 § miljötillsynsförordningen uppfylla dessa krav inom inspektionens tillsynsområde.

Enligt 9 och 10 §§ produktsäkerhetsförordningen (2004:469) ska tillsynsmyndigheter upprätta program för tillsyn inom sitt tillsynsområde och informera allmänheten om sin tillsynsverksamhet. Kemikalieinspektionen är tillsynsmyndighet för produktsäkerhet i fråga om vissa varor och kemiska produkter enligt andra bestämmelser och är därför tillsynsmyndighet även enligt produktsäkerhetslagen (2004:451), i enlighet med 3 § produktsäkerhetsförordningen.

Kemikalieinspektionens operativa tillsyn är i huvudsak inriktad på utsläppande och tillhandahållande på marknaden och utgör därför marknadskontroll. Denna plan redovisar därför samlat dessa planer och program. Detta kommer att förändras i och med den nya marknadskontrollförordningen till fullo träder i kraft i juli 2021. Denna plan utgår från de ansvarsområden som Kemikalieinspektionen har vid denna plans fastställande.

Operativ tillsyn är tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver en verksamhet. Andra arbetsområden såsom tillsynsvägledning, tillsynssamverkan inom EU samt återkoppling till regelutveckling m.m. ingår inte i tillsyns- och marknadskontrollplanen.

I Sverige bedriver även kommuner och länsstyrelser tillsyn på kemikalieområdet. Myndigheterna har egna tillsynsplaner som bland annat beskriver kemikalietillsynen. Denna plan beskriver enbart Kemikalieinspektionens operativa tillsynsverksamhet.

Kemikalieinspektionen delar in den operativa tillsynen på myndigheten i tre huvudområden; kemiska produkter, varor och bekämpningsmedel. Under varje huvudområde beskrivs aktuella prioriteringar samt en sammanställning av 2021 års planerade projekt.

1.2 Fördelning av resurser

Enligt 1 kap. 6-10 §§ *miljötillsynsförordningen (2011:13)* ska en myndighet som tilldelats operativa tillsynsuppgifter avsätta resurser som i tillräcklig grad motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet. Myndigheten ska också ha gjort en utredning om tillsynsbehovet inom hela sitt ansvarsområde enligt miljöbalken, detta beskrivs i Kemikalieinspektionens behovsutredning 2020-2022. De insatser som myndigheten beslutar att prioritera utifrån tillgängliga resurser, konkretiseras i Tillsyns- och marknadskontrollplanen.

Resursfördelningen för tillsynen styrs av olika finansieringskällor. Tillsynen av kemiska produkter och bekämpningsmedel ska, tillsammans med vissa andra uppgifter inom myndigheten, balanseras mot företagens avgiftsnivå inom respektive avgiftsområde. Tillsynen av kemiska ämnen i varor finansieras av myndighetens förvaltningsanslag. Det är i dagsläget inte klarlagt hur den nya marknadskontrollförordningen kan komma att påverka finansieringen av marknadskontrollen. Inom respektive tillsynsområde viktas resurserna inom ramen för den operativa tillsynen, tillsynssamarbete inom EU och tillsynsvägledning för kommuner och länsstyrelser. Ambitionen är att uppnå den mest ändamålsenliga fördelningen för att nå miljömålen och behoven kan variera över åren för de olika tillsynsområdena.

1.3 Kemikalieinspektionens operativa tillsyn

Kemikalieinspektionen utövar tillsyn av bestämmelser för utsläppande på marknaden av kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor. Inspektionens tillsyn riktar sig främst mot primärleverantörer. Det är företag som tillverkar, importerar, byter namn eller för in kemiska produkter, varor eller bekämpningsmedel till Sverige. Kommunerna har ansvar för tillsyn av kemiska produkter och bekämpningsmedel i detaljistledet. För varor delar Kemikalieinspektionen tillsynsansvaret i detaljistledet med kommunerna.

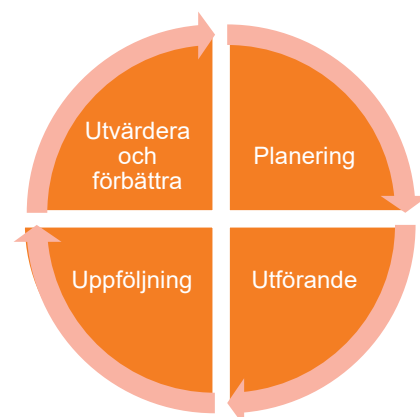
I tillsynen kontrollerar vi att produkter och varor som tillhandahålls på marknaden inte innehåller förbjudna ämnen, att kemiska produkter är korrekt anmälda till produktregistret, samt att bekämpningsmedel är godkända. Dessutom kontrollerar vi att bekämpningsmedel och andra kemiska produkter är rätt klassificerade och att informationskraven i form av märkning och säkerhetsdatablad är uppfyllda. Även för varor kontrolleras att ekonomiska aktörer fullgör sin informationsskyldighet. Kontrollen sker genom granskning av bland annat etiketter och säkerhetsdatablad, genom kemiska analyser samt genom granskning av företagets arbetssätt och rutiner. Vi tillhandahåller information som underlättar för företagen att tolka och följa reglerna.

I de fall lagstiftningens krav inte är uppfyllda ställs krav på rättelse som också kan innebära saluförbud om det är motiverat. Vid misstanke om brott överlämnas ärendet till åklagarmyndigheten, i andra fall kan andra sanktioner, till exempel miljöstraffavgift bli aktuellt.

1.4 Systematiskt förbättringsarbete

Tillsynen genomförs huvudsakligen i form av projekt. Planeringen av varje projekt dokumenteras. Efter genomförandet utvärderas arbetet och resultaten dokumenteras. Resultaten utgör underlag för förbättringar dels i framtida planering av tillsynsaktiviteter och dels för förbättringar i vårt arbetssätt som dokumenteras i myndighetens ledningssystem.

Resultaten av vår tillsyn kommuniceras ibland externt via nyheter på www.kemi.se och i vissa fall som publikationer i Kemikalieinspektionens tillsynsserie. Varor och produkter som innebär allvarlig risk kommuniceras via Rapex och ICSMS som är ett informations- och varningssystem som länder inom EU använder för att informera övriga medlemsländer och allmänhet.

Vi lägger stor vikt vid att ständigt utveckla metoder för att identifiera de tillsynsobjekt som vi behöver prioritera för att uppnå optimal riskminimering och effektivisera arbetssätt.

2 Övergripande prioriteringar

Våra övergripande prioriteringar utgår från en effektiv tillsyn utifrån riskbaserat urval, systematisk tillsyn samt EU-gemensamma projekt för att uppnå en likvärdig tillsyn på den EU-gemensamma marknaden.

I år fortsätter vi vår satsning på att utveckla tillsynen för att kunna hantera de utmaningar som finns bland annat kopplat till e-handeln. Detta gör vi exempelvis genom att utveckla samarbetet med tullen för att hitta varor och produkter som importeras till Sverige. Vi kommer även jobba för att klargöra gränsdragningen mellan avfalls- och kemikalielagstiftningen, vilket vi gör tillsammans med Naturvårdsverket

3 Registerbaserad tillsyn

I den operativa tillsynen av kemiska produkter granskar vi framför allt att produktinformationen (klassificering, märkning och säkerhetsdatablad) uppfyller de krav som ställs enligt kemikalielagstiftningen och att anmälningarna till produktregistret har kommit in och är korrekta.

Företag som tillverkar, importerar eller för in kemiska produkter till Sverige ska anmäla verksamheten och produkterna till Kemikalieinspektionens produktregister. Registret är ett viktigt underlag för Kemikalieinspektionens urval av företag och underlättar planeringen av inspektionsverksamheten. Registret har cirka 1900 aktiva företag som överlåter kemiska produkter.

Tabell 1. Översikt av regelområden som kontrolleras vid tillsyn av kemiska produkter och bekämpningsmedel.

Regelområden ¹	Beskrivning
Registrering	Registrering till Echa enligt förordning 1907/2006/EG, Reach
Klassificering och märkning	Klassificering och märkning av kemiska produkter enligt kriterier i förordning 1272/2008/EG (CLP-förordningen).
Säkerhetsdatablad	Säkerhetsdatablad ska finnas för kemiska produkter enligt bilaga II till förordning 1907/2006/EG, Reach.
Förpackningsregler	Konsumentprodukter ska t.ex. ha barnskyddande förslutning och kännbar varningsmärkning. CLP-förordningen.
Överlåtelsestillstånd	Särskilt farliga produkter kräver tillstånd för överlåtelse i Sverige. Förordning 2008:245 och KIFS 2017:7
Produktregistret	Företag som tillverkar och importerar kemiska produkter behöver anmäla dessa till Kemikalieinspektionens produktregister. 14 kap. 10 – 12 §§ miljöbalken, 3 – 6 §§ förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer. KIFS 2017:7.
Begränsningsregler	Begränsningar finns både nationellt och i EU-lagstiftning. Exempel är: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bly i färger ▪ CMR*- ämnen till konsumenter ▪ PFOS ▪ VOC i färger och lacker ▪ Klorerade lösningsmedel <p>* <i>Cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska ämnen</i></p>
Regler om tvätt- och rengöringsmedel	Begränsar användningen av svårnedbrytbara tensider och innehåller särskilda krav på innehållsdeklarationer m.m. Förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt och rengöringsmedel
Fluorerade växthusgaser	Förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser.
Produktsäkerhet	Produktsäkerhetslagen kan i vissa fall tillämpas om inga andra regler eller begränsningar finns för att förhindra risker med en produkt.

Bekämpningsmedel är produkter som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Bekämpningsmedel indelas i biocidprodukter och växtskyddsmedel.

Alla bekämpningsmedel (både yrkesmässiga och konsumentprodukter), med vissa undantag, som säljs och används i Sverige måste vara prövade och godkända av Kemikalieinspektionen.

I tillsynen av bekämpningsmedel granskar myndigheten bland annat att produkterna har detta godkännande, att mängden verksamt ämne överensstämmer med godkännandet, att produkterna uppfyller kraven på produktinformation samt att bekämpningsmedel inte säljs under falskt namn (piratkopior).

Bekämpningsmedel ska också anmälas till Kemikalieinspektionens produktregister och de omfattas av reglerna om klassificering, märkning och säkerhetsdatablad. Jämfört med andra

¹ Utförligare regelbeskrivningar finns i bilaga till denna plan

kemiska produkter finns ytterligare krav för märkning och information för bekämpningsmedel.

I de fall produkten även omfattas av regelverket för bekämpningsmedel tillkommer lagstiftningen nedan:

Regelområden ²	Beskrivning
Godkända bekämpningsmedel	Kontroll att endast bekämpningsmedel som är godkända eller har dispens av Kemikalieinspektionen tillhandahålls på marknaden. Från och med 2011 gäller växtskyddsmedelsförordningen, (EG) nr 1107/2009, för växtskyddsmedel med regler om godkännande, reklam, registerhållning m.m. Från och med den 1 september 2013 gäller biocidförordningen (EG) nr 528/2012 med regler om godkännande, reklam, registerhållning m.m.
Analys (innehåll överensstämmelser med godkännande)	Verksamma ämnen analyseras för att se om sammansättningen överensstämmer med produktgodkännandet och att rätt verksamt ämne ingår i produkten. Från och med 14 december 2019 gäller förordningen (EU) 2017/625 om offentlig kontroll av bland annat växtskyddsmedel

3.1 Strategier för urval av registerförda tillsynsobjekt

I vår prioritering av tillsyn är hög riskminimering vår viktigaste aspekt. De huvudsakliga kriterierna vid urval av tillsynsobjekt är:

- hur hälso- och miljöfarliga ämnen används
- om produkterna når utsatta grupper
- vilken roll på marknaden som företaget har
- hur stora volymer av produkterna som omsätts
- hur väl företaget visat sig följa lagstiftningen vid tidigare tillsynsinsatser
- företagens kunskapsnivå om kemikalielagstiftningen

Kemikalieinspektionen arbetar i projektform som vanligen tar sikte på specifik bransch, regelområde, typ av produkter/kemikalier, eller geografisk region. Projektformen underlättar samordning med andra aktörer, att erfarenheter och kompetens sammanställs och förs vidare samt i vissa fall bransch- och medial fokusering.

3.2 Insatser för kemiska produkter

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av kemiska produkter 2021 är ca 10 årsarbetskrafter (årsarbetskraften är beräknad utifrån en effektiv arbetstid av 171 persondagar).

För 2021 har vi planerat följande projekt inom den operativa tillsynen av kemiska produkter.

²Utförligare laglista finns i bilaga till denna plan

Tabell 2. Operativ tillsyn under 2021 för kemiska produkter

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Regionala inspektionsomgångar (RIO)	<p>Tillsyn av primärleverantörer inom en viss geografisk region. Tillsynen utgår från det enskilda företagets verksamhet och granskar de regelområden som är relevanta för just deras produktgrupper. En bedömning av samtliga företag görs, vissa prioriteras för tillsyn utifrån ett riskbaserat urval och när företaget senast inspekterades.</p> <p>Syftet är att tillse regelefterlevnad i en form som är kostnadseffektiv och där tillsynsfrekvens upprätthålls samtidigt som konkurrensneutraliteten blir tydlig för företagen.</p> <p>Tillsynen är återkommande och systematisk. Under 2021 kommer vi att granska företag i Västmanland och Uppsala.</p>
Nya företag-Tullen	<p>Tillsyn av nya företag utifrån företagets olika produktgrupper.</p> <p>Syfte är att öka regelefterlevnaden hos nya företag som sätter ut kemiska produkter på marknaden samt att utveckla arbetssätt och rutiner för att identifiera nya företag/nya produkter.</p> <p>Tillsynen sker i samverkan med Tullen</p>
Hobbyprodukter	<p>Tillsyn av produkter inom hobbysegmentet, exempelvis olika kemiska produkter för sportfiske, bilvård mm.</p> <p>Syftet är att kontrollera att klassificering och märkning av produkterna är korrekt, att produkterna är anmälda till produktregistret och att de inte innehåller förbjudna ämnen</p> <p>Analysen kan förekomma i projektet.</p>
Tillsyn av Tillståndsreglerna i Reach	<p>Tillsyn av ämnen som kräver tillstånd enligt Reach inom ett EU-gemensamt projekt.</p> <p>Syftet är att kontrollera att särskilt farliga kemiska ämnen som kräver tillstånd enligt bilaga XIV i Reach inte släpps ut på marknaden eller används utan ett giltigt tillstånd, samt att ämnena används i enlighet med villkoren i tillståndsbesluten.</p> <p>Tillsynen sker i samverkan med Arbetsmiljöverket och Naturvårdsverket. Länsstyrelser och kommuner kommer också delta i projektet. Kemikalieinspektionen kommer tillsyna de företag som släpper ut berörda ämnen och blandningar på marknaden. Arbetsmiljöverket samt kommuner och Länsstyrelser kommer utföra inspektioner vad det gäller användningen utifrån respektive myndighets tillsynsansvar. Naturvårdsverket kommer att delta utifrån sin tillsynsvägledande roll vad gäller miljöfarliga verksamheters hantering av kemikalier.</p>
Tillsyn av återvunna ämnen	<p>Tillsyn av återvunna ämnen. Detta är Forums första gemensamma projekt som beaktar gränsdragningen mellan Reach och EU:s avfallslagstiftning.</p> <p>Projektet fokuserar på undantag för registrering för återvunna ämnen. Syftet är att kontrollera lagefterlevnad för registrering av ämnen enligt Reach för återvunna ämnen samt kontrollera CLP-märkning för dessa produkter. Syftet är även att utveckla tillsynsmyndigheternas kunskap och öka medvetenheten hos avfallsföretagen om deras skyldigheter.</p>

	Tillsynen sker i samverkan med naturvårdsverket och är ett pilotprojekt inom FORUM tillsammans med övriga EU-länder
PFOA och PFOS i kemiska produkter	<p>Fortsatt tillsyn av de nya begränsningarna av PFOA som trädde i kraft 2020 i REACH bilaga XVII samt i PoPs-förordningen. Tillsyn av befintlig begränsning av PFOS i PoPs-förordningen.</p> <p>Syftet är att sprida information till företagen om de nya begränsningarna, undersöka förekomsten av begränsade ämnen på marknaden samt med hjälp av labb hitta lämpliga analysmetoder.</p> <p>Analys har gjorts av kemiskt innehåll under 2020 och inspektioner och återkoppling till företag kommer ske under 2021. Denna tillsyn kommer att genomföras i internt samarbete med enheten för tillsyn av bekämpningsmedel och varor som utför motsvarande tillsyn på sitt område. Projektet kommer att vara en del av ett samarbetsprojekt inom den nordiska arbetsgruppen för kemikalier, miljö och hälsa.</p>
Händelsestyrd tillsyn och omvärldsbevakning	<p>Tillsyn utifrån inkommande tips från allmänhet, företag och andra myndigheter om företag eller produkter som de anser inte uppfyller gällande kemikalierregler.</p> <p>Syftet är ökad regelefterlevnad hos företag som sätter ut kemiska produkter på marknaden.</p> <p>Tipsen granskas och vid behov utförs inspektion. Utifrån tipsen kan vissa produktgrupper väljas ut för inspektion av hela branschen.</p>

Utöver ovan beskrivna projekt genomförs ett antal mindre insatser för att kontrollera förekomst av olika produkter i produktregistret och för att kontrollera att företagen inrapporterat korrekta uppgifter.

3.3 Insatser för bekämpningsmedel

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av bekämpningsmedel 2021 är cirka 4,0 årsarbetskrafter (årsarbetskraften är beräknad utifrån en effektiv arbetstid av 171persondagar).

För 2021 har vi planerat följande projekt inom den operativa tillsynen av bekämpningsmedel:

Tabell 4. Operativ tillsyn under 2021 för bekämpningsmedel

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Nationellt samverkansprojekt med Sveriges kommuner	<p>Kontroll av primärleverantörer och återförsäljare av bekämpningsmedel. Kontrollen kommer innefatta bland annat växtskyddsmedel, träskyddsmedel, rått- och musmedel, insektsmedel och båtbottnfärger.</p> <p>Syftet är att minska riskerna med bekämpningsmedel genom att kontrollera och säkerställa att produkterna är regelrätt märkta och klassificerade, samt att genom tillsynsvägledning stödja kommunernas tillsyn på detta område.</p> <p>Deltagande kommuner kontrollerar återförsäljare och Kemikalieinspektionen följer upp med inspektioner av primärleverantörerna, dvs de företag som tillverkat eller fört in produkterna till Sverige.</p>

Desinfektionsmedel	<p>Kontroll av att produkterna innehåller tillåtna ämnen och att de är korrekt märkta, samt att företag/produkter är korrekt anmälda till produktregistret. Analyser av kemiskt innehåll kommer att utföras för att kontrollera att produkterna innehåller den koncentration av verksamt ämne som företaget angett.</p> <p>Syftet är att minska riskerna med bekämpningsmedel genom att kontrollera och säkerställa att produkterna är regelrätt märkta och klassificerade.</p>
Musmedel	<p>Kontroll av om det förekommer import av produkter som inte är godkända i Sverige samt inspektera företag, i och utanför Sverige, som säljer musmedel via e-handel.</p> <p>Syftet är att kontrollera förekomst av olagliga produkter på den svenska marknaden.</p> <p>Uppföljning kommer ske av Kemikalieinspektionens beslut om att inte längre tillåta konsumentanvändning av musmedel som innehåller alfakloralos.</p>
Analyser av växtskyddsmedel	<p>Årlig kontroll av den kemiska sammansättningen i växtskyddsmedel. Ca fem procent av de godkända produkterna analyseras årligen. Utöver analyser ska granskning ske av företagens rutiner för kvalitetssäkring av halterna verksamma ämnen med mera i produkterna.</p> <p>Syftet är att kontrollera att sammansättningen överensstämmer med de produktgodkännanden som beslutas av Kemikalieinspektionen, samt kontrollera att olagliga produkter inte finns på marknaden.</p> <p>Projektet följer ett kontrollprogram för analyser, delar av kontrollerna utförs i ett samarbete med Norge, Danmark och Finland.</p>
E-handel	<p>Kontroll av växtskyddsmedel och biocidprodukter saluförda via e-handel. Vi kommer bland annat att kontrollera att produkterna är tillåtna att säljas på den svenska marknaden och att de uppfyller de reklamregler som finns för växtskyddsmedel och biocidprodukter</p> <p>Syftet är att kontrollera att produkter som säljs via e-handel uppfyller lagstiftningens krav.</p>
Regional tillsyn av företag som säljer biocidprodukter	<p>Tillsyn av bekämpningsmedelsföretag inom en viss geografisk region. Fokus är tillsyn av biocidprodukter som ännu inte kräver godkännande. Alla företag inom området granskas och vissa väljs ut för tillsyn.</p> <p>Syftet är att minska riskerna med biocidprodukter genom att bland annat kontrollera och säkerställa att biocidprodukter är regelrätt märkta och klassificerade, samt att informera biocidföretag om regelverket.</p> <p>Under 2021 kommer vi att granska företag i Dalarna, Gotland, Gävleborg, Jämtland, Norrbotten, Stockholm, Södermanland, Uppsala, Värmland, Västerbotten, Västernorrland, Västmanland samt Örebro.</p>
Händelsestyrd tillsyn och omvärldsbevakning	<p>Tillsyn utifrån inkommande tips från allmänhet, företag och andra myndigheter om företag eller produkter som de anser inte uppfyller gällande kemikalierregler.</p> <p>Syftet är ökad regelefterlevnad hos företag som saluför bekämpningsmedel.</p> <p>Tipsen granskas och vid behov utförs inspektion. Utifrån tipsen kan vissa produktgrupper väljas ut för inspektion av hela branschen.</p>

Utöver ovan beskrivna projekt genomförs ett antal insatser i syfte att ge underlag för bland annat bedömning av risknivåer och metodval för kommande projekt.

4 Varor

En vara definieras i miljöbalken och Reach-förordningen som ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion. Exempelvis definieras en behandlad träskiva såsom en kemisk produkt, men utgör skivan en bordsyta så definieras den som en vara. För varor finns liksom för kemiska produkter bestämmelser om skyldighet att informera om farliga ämnen och förbud mot vissa ämnen. För vissa varugrupper finns detaljregler som begränsar användningen av specifika kemiska ämnen, t.ex. avgivning av nickel från smycken; bly, kadmium och vissa bromerade flamskyddsmedel i elektrisk och elektronisk utrustning och användning av vissa ämnen i leksaker, t.ex. mjukgörare (ftalater). I dagsläget är dock bestämmelserna som gäller för varor mindre omfattande än de som gäller för kemiska produkter. Nedan ges exempel på de regelområden som gäller varutillsyn och exempel på varugrupper som kan vara aktuella.

Tabell 5. Sammanställning av regelområden som kontrolleras vid tillsyn av varor

Regelområden ³	Regel	Varugrupper
EU-gemensamma begränsningsregler	Reach, bilaga XVII Direktiv 2011/65/EU (RoHS) Förordning (EU) 2019/1021 (POPs)	Exempel på ämnen i varor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nickel i smycken ▪ Ftalater i leksaker ▪ Kadmium i varor, särskilt plaster ▪ PAH i däck ▪ Azofärgämnen i textilier och läder ▪ Sexvärt krom i lädervaror ▪ Kortkedjiga klorparaffiner (POPs) Vissa tungmetaller m.m. i elektriska produkter (RoHS)
Nationella begränsningsregler	SFS 1998:944 KIFS 2017:7	Exempel på ämnen i varor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Formaldehyd i träskivor ▪ Kvicksilver i varor
Leksakers säkerhet	Lag (2011:579) om leksakers säkerhet	Leksaker när det gäller deras brännbarhet och kemiska egenskaper.
Information om varor enligt Reach	Reach artikel 33	Alla typer av varor som innehåller särskilt farliga ämnen enligt Reach (SVHC-ämnen upptagna på kandidatförteckningen). Informationen ska åtminstone omfatta namnet på det aktuella ämnet.
Varor som ska anmälas enligt Reach	Reach artikel 7	Sedan 1 juni 2011 ska ämnen som finns upptagna på kandidatförteckningen i Reach och finns i varor anmälas, dock med vissa undantag.
Produktsäkerhet	Produktsäkerhetslagen (2004:451)	Varor som kan utgöra någon typ av kemisk hälsorisk som inte täcks av mer specifik (harmoniserande) EU-lagstiftning.
Fluorerade växthusgaser	Förordning (EU) nr 517/2014 om fluorerade växthusgaser	Kontroll av hur företag som säljer vämpumpar säkrat att de installerats av certifierad installatör.

³ Utförligare regelbeskrivningar finns i bilagan

4.1 Strategier för urval av tillsynsprojekt

För varor finns till skillnad från kemiska produkter och bekämpningsmedel inget krav på anmälan till ett register som kan användas för prioritering av tillsynen. Vilka varugrupper vi ska prioritera inom tillsynen baseras på kriterier som innefattar risken för att människor eller miljön utsätts för skador, såsom:

- risk relaterad till ämnets farlighet
- risk relaterad till användningsmönster
- risk relaterad till särskilt känsliga grupper, exempelvis barn
- sannolikhet för förekomst av farligt ämne
- kunskapsnivå om farliga ämnen inom den specifika branschen
- möjlighet till effektiv tillsyn utifrån befintligt regelsystem
- möjlighet att genomföra tillförlitliga tester och analyser

Strategin finns utförligare beskriven i Strategi för tillsyn av farliga ämnen i varor (Tillsyn 15/20, KemI, 2020) som finns tillgänglig på vår webbsida www.kemikalieinspektionen.se

4.2 Insatser för varutillsyn

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av varor under 2021 är cirka 6,5 årsarbetskrafter (årsarbetskraften är beräknad utifrån en effektiv arbetstid av 171 persondagar).

För 2021 planeras följande projekt inom den operativa tillsynen av varor.

Tabell 6. Operativ tillsyn under 2021 för varor

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Sommarvaror	<p>Kontroll av säsongsbetonade sommarprylar till trädgården, stranden, parken och friluftslivet. Det handlar om varor med ofta kort livslängd som säljs till låga priser, exempelvis badleksaker, plastskor, saker till sommarfest och picknick. Analyser av kemiskt innehåll kommer att utföras.</p> <p>Syftet är att kontrollera och säkerställa att varorna inte innehåller farliga och förbjudna ämnen samt höja kunskaperna om kemikaliereglerna hos företagen.</p>
Hemelektronik	<p>Kontroll av hemelektronik med inriktning på tillsyn av billig hemelektronik, e-cigarettor samt företagets användande av undantag för kvicksilver- och kadmiumbatterier. Analyser av kemiskt innehåll kommer att utföras.</p> <p>Syftet är att kontrollera och säkerställa att varorna inte innehåller farliga och förbjudna ämnen samt höja kunskaperna om kemikaliereglerna hos företagen.</p> <p>Delar av tillsynen sker i samarbete med Elsäkerhetsverket.</p>
Svensk tillverkningsindustri	<p>Kontroll av industriprodukter som omfattas av bland annat RoHS-direktivet. Tillsynen kommer ske genom dokumentationskontroll och besöksinspektioner och/eller webbintervjuer</p> <p>Syftet är att utveckla systemtillsyn av tillverkningsindustri i Sverige.</p>

E-handel	<p>Kontroll av varor och aktörer på e-handelsmarknaden. Analyser av kemiskt innehåll kommer att utföras.</p> <p>Syftet är att kontrollera och säkerställa att varorna inte innehåller farliga och förbjudna ämnen, samt att öka kunskapen hos företagen om risker med kemikalier i varor.</p> <p>Arbetet sker i samarbete med Tullverket och andra marknadskontrollmyndigheter, samt inkluderar ett EU-gemensamt tillsynsprojekt.</p>
Oljelampor	<p>Kontroll av att prydnadsoljelampor som säljs till allmänheten uppfyller kraven på oljelampor i Reach (Bilaga XVII, punkt 3.4 och standarden EN 14059). Kontrollen kommer inkludera oljelampor som säljs via sociala medier och e-handel, samt uppföljning av tidigare års tillsyn. Produkterna kommer att granskas genom dokumentationskontroll.</p> <p>Syftet är att minska riskerna för kemikalierelaterade olyckor genom att få bort produkter som inte uppfyller kraven från marknaden, samt att öka medvetenheten om riskerna och om de regler som finns.</p>
PFOA och PFOS i varor	<p>Fortsatt tillsyn av de nya begränsningar av PFOA som träder i kraft 2020 i REACH bilaga XVII samt i PoPs-förordningen. Tillsyn av befintlig begränsning av PFOS i PoPs-förordningen.</p> <p>Syftet är att sprida information till företagen om de nya begränsningarna, undersöka förekomsten av begränsade ämnen på marknaden samt med hjälp av labb hitta lämpliga analysmetoder.</p> <p>Analys har gjorts av kemiskt innehåll under 2020 och inspektioner och återkoppling till företag kommer ske under 2021.</p> <p>Denna tillsyn kommer att genomföras i internt samarbete med enheten för tillsyn av kemiska produkter som utför motsvarande tillsyn på sitt område. Projektet är en del av ett samarbetsprojekt inom den nordiska arbetsgruppen för kemikalier, miljö och hälsa.</p>
Övrig händelsestyrd tillsyn och omvärldsbevakning	<p>Tillsyn utifrån inkommande tips från allmänhet, företag, Tullverket och andra myndigheter om företag eller varor som de anser inte uppfyller gällande kemikalieregler.</p> <p>Syftet är ökad regelefterlevnad hos företag som saluför varor, samt att i samverkan med Tullverket stoppa produkter innan de når den svenska marknaden.</p> <p>Tipsen granskas och vid behov utförs inspektion. Utifrån tipsen kan vissa varugrupper väljas ut för inspektion av hela branschen.</p>

Utöver ovan beskrivna projekt genomförs ett antal insatser i syfte att ge underlag för bland annat bedömning av risknivåer och metodval för kommande projekt.

Bilaga – Laglista

Nedan listas de författningar där hela eller delar av bestämmelserna per den 1 januari 2020 är Kemikalieinspektionens tillsynsområde.

EU-förordningar
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (CLP)
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1021 om långlivade organiska föreningar (POPs)
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt och rengöringsmedel
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och Kommissionens förordning (EU) nr 547/2011 av den 8 juni 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller märkningskrav för växtskyddsmedel
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel (nya kontrollförordningen)
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 av den 16 april 2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 649/2012 av den 4 juli 2012 om export och import av farliga kemikalier
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008.
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet

Lagar
Miljöbalk (1998:808)
Produktsäkerhetslag (2004:451)
Lag (2011:579) om leksakers säkerhet

Förordningar
Miljötillsynsförordning (2011:13)
Förordning (2007:19) om PCB m.m.
Förordning (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel

Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel
Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter
Förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer
Produktsäkerhetsförordning (2004:469)
Förordning (2011:703) om leksakers säkerhet
Förordning (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning
Förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser
Svavelförordningen (2014:509)

Föreskrifter

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:7) om kemiska produkter och biotekniska organismer
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:8) om leksakers brännbarhet och kemiska egenskaper.

EU-direktiv genomförda i svenska författningar

Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonreparationslackering (**VOC**).

Direktivet är införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken, i förordning (2008:245) samt i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS2017:7). I övrigt har Naturvårdsverket föreskrifter på området.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (**RoHS 2**).

Direktivet är införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken, genom förordning (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS2017:7).

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/48/EG om **leksaker** säkerhet

Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för lag (2011:579) om leksakers säkerhet och förordning (2011:703) om leksakers säkerhet samt KIFS 2017:8.

Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG om **förpackningar** och förpackningsavfall

Bestämmelserna om tungmetaller i förpackningsmaterial från direktivet är införlivade i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken, samt i förordning 1998:944.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/66/EG om **batterier och ackumulatorer** och förbrukade batterier och ackumulatorer och om upphävande av direktiv 91/157/EEG. Bestämmelserna om kvicksilver och kadmium i batterier är införlivade i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken, samt i förordning 1998:944.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/802 om att minska svavelhalten i vissa flytande bränslen
Direktivet är införlivat i inom ramen för miljöbalken, samt i förordning (2014:509)

KEMI

Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress
Esplanaden 3A, 172 67 Sundbyberg

kemi@kemi.se
www.kemikalieinspektionen.se